

POLSKIE I UKRAIŃSKIE PRAWO SPÓLEK
MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM NAUKOWE
LUBLIN, 1-3 LIPCA 2015 R.

W dniach 1-3 lipca 2015 r. na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyło się, zorganizowane przez Katedrę Prawa Handlowego KUL, międzynarodowe sympozjum naukowe „Polskie i ukraińskie prawo spółek”. Celem sympozjum była wymiana informacji i doświadczeń oraz dyskusja na temat podstawowych instytucji polskiego i ukraińskiego prawa korporacyjnego oraz handlowego (gospodarczego). Sympozjum wpisuje się w szereg innych wspólnych inicjatyw podejmowanych przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II oraz instytucje partnerskie z Ukrainy, wspierających europejskie dążenia tego państwa – w tym wypadku dążenie do harmonizacji ukraińskiego prawa gospodarczego z prawem Unii Europejskiej.

W sympozjum wzięli udział przedstawiciele następujących ośrodków naukowych z Polski i Ukrainy: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL, dr Paweł Zdanikowski, mgr Michał Hałasa, mgr Piotr Kędzierski), Uniwersytet Śląski (mgr Mateusz Żaba), Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet w Uppsali (mgr Aleksander Wróbel LL.M.), a także Instytut Naukowo-Badawczy Prawa Prywatnego i Przedsiębiorczości Akademii Nauk Prawnych Ukrainy oraz Narodowy Przykarpaccy Uniwersytet w Ivano-Frankivsku (dr Oleksandr Kovalyshyn, dr Liliana Sishchuk, dr Iryna Sarakun, dr Viktoriya Vasylieva).

Każdego dnia sympozjum odbywał się jeden panel dyskusyjny. Sympozjum otworzył dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL, który przewodniczył także obradom oraz moderował dyskusję podczas pierwszego i ostatniego dnia sympozjum.

Pierwszy panel dyskusyjny został poświęcony problematyce podejmowania i rejestracji działalności gospodarczej w Polsce oraz na Ukrainie. Uczestnicy dyskusji skonfrontowali zasady funkcjonowania systemów re-

jestracji przedsiębiorców w swoich systemach prawnych. Dyskusja koncentrowała się na walorach i mankamentach funkcjonującego w Polsce systemu rejestracji sądowej z jednolitym administracyjnym rejestrem osób prawnych i przedsiębiorców funkcjonującym *de lege lata* na Ukrainie. Odrębną grupę stanowiły zagadnienia związane z zasadami podejmowania i rejestracji działalności gospodarczej w Polsce przez obywateli Ukrainy oraz obywateli polskich na Ukrainie, a także międzynarodowego przepływu usług i kapitału. Szczególnie cennym elementem tej części sympozjum była wymiana praktycznych doświadczeń związanych z inkorporowaniem spółek handlowych w polskim i ukraińskim systemie prawnym, a także wpływem ograniczeń publicznoprawnych dotyczących obrotu nieruchomościami czy też zatrudniania pracowników na rzeczywisty zakres swobody przedsiębiorczości w wymiarze transgranicznym.

Drugi panel dyskusyjny, w trakcie którego dyskusję moderował dr Oleksandr Kovalyshyn, został poświęcony omówieniu ogólnych konstrukcji prawa spółek w aspekcie prawnoporównawczym. Wśród dominujących tematów dyskusji należy wskazać takie zagadnienia jak: podmiotowość i osobowość prawna spółki (zwłaszcza w kontekście nieznanego prawa ukraińskiego, a funkcjonującego w Polsce trójpodziału podmiotów prawa); moment powstania spółki oraz konstrukcja spółki w organizacji; relacja między pojęciami: „umowa spółki”, „statut” i „akt założycielski”; wadliwość założycielskich czynności prawnych. Przedmiotem interesujących porównań była rola ograniczeń publicznoprawnych, m.in. wymogów uzyskania zgody właściwego organu państwowego na powstanie spółki, zakresu autonomii woli stron stosunku spółki, a także – w tym kontekście – dyskusja na temat aksjologii prawa spółek oraz metod jego regulacji (w tym stosowania i roli przepisów bezwzględnie i względnie obowiązujących).

Ostatni panel dyskusyjny, moderowany przez dra hab. Andrzeja Herbeta, prof. KUL, zdominowały takie zagadnienia jak: problematyka zbywalności i dziedziczenia praw członkowskich; sposoby rozwiązywania konfliktów korporacyjnych i instrumenty ochrony wspólników (zwłaszcza wspólników mniejszościowych); zasady ponoszenia odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez wspólników i członków organów. Szczególnie interesujące okazało się porównanie mechanizmów prowadzących do zmiany udziałowców w spółkach osobowych i kapitałowych, a także dyskusja na temat efektywności krajowych instrumentów ochrony wspólników mniejszościowych. Dyskusję zakończyła krótka wymiana poglądów na temat postępowań restrukturyzacyjnych w spółkach prawa handlowego w Polsce i na Ukrainie oraz porównanie polskiej procedury

upadłościowej z ukraińskim postępowaniem w przedmiocie ogłoszenia bankructwa.

Symposium zamknął dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL. W ramach wniosków wskazano na szereg zidentyfikowanych w trakcie obrad odmienności pomiędzy polskim i ukraińskim prawem korporacyjnym, niezadko o zasadniczym znaczeniu teoretycznym i praktycznym (metoda regulacji, zakres autonomii woli, zakres rozporządzalności i rozrządzalności prawami członkowskimi) bądź też odnoszących się do używanej siatki pojęciowej i konstrukcji teoretycznych (problem podmiotowości prawnej i wadliwości czynności z zakresu prawa spółek). Skrótowno zasygnalizowano również najważniejsze obszary regulacji ukraińskiego prawa spółek, które powinny ulec zmianom w ramach procesu jego harmonizacji z prawem Unii Europejskiej.

Po podsumowaniu obrad prowadzący podziękował wszystkim za udział w tym przedsięwzięciu i zachęcił do kontynuowania rozpoczętych dyskusji w ramach kolejnych spotkań i konferencji naukowych. Reprezentujący partnera ukraińskiego dr Oleksandr Kovalyshyn, dziękując za zaproszenie na Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, zaprosił jednocześnie uczestników sympozjum do rewizyty podczas organizowanej przez Laboratorium Prawa Korporacyjnego Instytutu Naukowo-Badawczego Prawa Prywatnego i Przedsiębiorczości Akademii Nauk Prawnych Ukrainy, w dniach 2-3 października 2015 r. w Ivano-Frankivsku, konferencji naukowej pt. „Ukraińskie i europejskie prawo korporacyjne – drogi harmonizacji”.

*Michał Hałasa**

* Mgr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; michal.halasa@kul.lublin.pl